

متن پرسش

سلام: ممنون می‌شوم در خصوص متن زیر به ویژه نقل قول از محی‌الدین راهنمایی کنید. عارفان خونین‌دست قدیم‌ها بوده‌اند، هم‌اکنون هم بسیاری هستند، کسانی که باسوادند، دقایق و ظرایف فلسفه را می‌دانند، از تاریخ بسیار خوانده و دانسته‌اند، شعر و ادب می‌شناسند، فقیه شریعت‌مدار هستند، حدیث و قرآن ورد زبانشان است؛ ولی ستم و ستمکاری را پشتیبانی می‌کنند، جنایت و جنایتکاری را زینت و زیور می‌کنند، تباه شدن انسان‌های بسیار، حتی هم‌وطنان و هم‌کیشان خودشان را به چشم می‌بینند، و یا سکوت می‌کنند و یا هر آنچه روی دهد را تأیید می‌کنند. به ویژه در این میان، سخت‌باورتر از همه، عارفانی هستند که نکته‌های ناب عرفانی می‌گویند، چنانکه اشک در چشم خودشان حلقه می‌زند و از چشم شنوندگان سرازیر می‌شود، چنان ملکوت را توصیف می‌کنند که گویی هم اینک از معراج هفت‌آسمان بازگشته‌اند، و چنان از پروردگار جهان گزارش می‌دهند که گویا همدم هر لحظه اویند! تا اینجا که آنان را ببینی، دل از دست می‌دهی و مریدشان می‌شوی؛ ولی ناگهان و در پرده دیگر، می‌بینی همین عارف اشک‌به‌چشم و ذکر‌به‌زبان، چنان از خون‌خواری و سیه‌کرداری پشتیبانی می‌کند که همه انگشت‌به‌دهان می‌مانند، بلکه به عقل خود شک می‌کنند که نکند ما غلط فهمیده‌ایم! مگر می‌شود عارفی این‌چنین والامرته از ظلم و فساد دفاع کند؟! نه، اگر او چنین بود که نمی‌توانست با سخنانش این‌چنین دل ببرد و اشک بریزد و ناله بگیرد؟! البته جناب محی‌الدین عربی پاسخی وافی و کافی بدین شبهه! شیطانی ما داده است و هشت قرن پیشتر، مشیت محکمی بر دهان یاهوسرای ما فریب‌خوردگان زده است! اگر غلط زیادی کردی و چشم باز کردی و دیدی عارفی ستمگری را احترام می‌کند و بزرگ می‌دارد و در مقابلش خم‌وراست می‌شود و دستش را می‌بوسد، نکند که به آن عارف الهی شک کنی ها! خیر، بدان و آگاه باش که یکی از اسماء الهی «جبار» است، حال این اسم والای خداوند در این حاکم ستمگر و زورگو تجلی پیدا کرده است! پس در واقع این کسی را که می‌بینی سال‌ها به زور و اجبار و تهدید و زندان و اعدام بر مردم حکم می‌راند و جان و مال و آینده و آرزوهای همه را می‌سوزاند، در واقع امر، تجلی‌گاه یکی از نام‌های خداوند است! و عارف هر جا تجلی نام خدا را ببیند، عارفانه و عاشقانه سر تعظیم فرومی‌آورد و حرمت می‌گذارد! (فتوحات مکیه، ج ۲، ص ۵۰۰).

عجب! ما چقدر نادان بودیم که این عارفِ واصل و آن فرشته‌رویِ صالح را نکوهش می‌کردیم! خدا ما را بیخشد! او تجلی‌گاه نام خدا را پشتیبانی می‌کرده است! ای دلِ غافل! این طوری که ببینی باید همه قاتل‌ها را هم احترام بگذاریم و بزرگ بشماریم، چون مظهر نام «مُت» (می‌راننده) هستند! همه دروغگویان و فریبکاران را هم باید پشتیبانی کنیم و دست ببوسیم چون تجلی نام «مُضَلَّ»

(گمراه‌کننده) هستند! چه عرفانی! به به! چه ملکوتی! جانم! فقط نمی‌دانم چرا به این دخترهای پری‌رو گیر می‌دهند، مگر اینها مظهر جمال الهی نیستند؟! بلکه دو نام مقدس، «ظاهر» و «مظهر» (آشکار، آشکارکننده) به طور کامل در این پری‌روی‌ان ظهور و بروز پیدا کرده است؟! نه! آری؟! درست فهمیدم؟! هر چی شما بفرمایید! همین!

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: همان‌طور که حضرت امام «رضوان‌الله‌تعالی‌علیه» در نامه به گورباچف فرمودند حقیقتاً سخنان ابن عربی از مو باریک‌تر است و واقعاً طوری نیست که بتوانیم در محدوده سؤال و جواب به آن پردازیم. آری! اگر جباران مظهر جباریت خداوند هستند، به آن معنا نیست که خودشان بی‌تقصیر می‌باشند مثل آن که گفته می‌شود شیطان، مظهر اسم مصلّ خداوند است و این به معنای تبرئه شیطان نیست. آری! اگر خداوند اراده کرده است کسی را به دلایلی از رحمت خود دور کند، مظهر آن اراده، شیطان خواهد بود. ولی به هر حال شیطان در جای خود رانده شده درگاه رحمت الهی می‌باشد. موفق باشید